

ПОЛИТИКА

Opada broj zaposlenih na neodređeno

<http://www.politika.rs/sr/clanak/474878/Opada-broj-zaposlenih-na-neodređeno>

Dve petine svih zaposlenih rade na određeno, preko agencije, sezonski, po ugovoru o delu ili povremenim poslovima, za sopstvene potrebe...

Gotovo svaki treći radnik u Srbiji je angažovan na poslovima koji su kratkoročni, nesigurni i ne garantuju dostojanstvene uslove rada, u smislu pristupa radnim, socijalnim i ekonomskim pravima.

Autori publikacije „Radnici drugog reda – nestandardni rad u Srbiji” navode da je udeo radnika na neodređeno među zaposlenima u padu sa 88,5 odsto 2010. godine, preko 81,4 odsto 2014. godine, na oko 77 odsto koliko iznosi protekle tri godine. Udeo rada na određeno u ukupnoj zaposlenosti povećao se tri puta u proteklih deset godina, sa 5,9 odsto 2010. na oko 14,1 odsto 2019. godine.

Istraživači skreću pažnju i na to da se rast zaposlenosti, odnosno smanjenje nezaposlenosti koje statistike beleže, gotovo u potpunosti može pripisati snažnom trendu prelaska sa ugovora na neodređeno na ugovore sa određenim trajanjem.

Tako, recimo, dok se 2010. godine 11,4 odsto zaposlenih radilo na određeno, sezonski i privremeno, njihov udeo do 2019. popeo se na 22,5 odsto. Najčešći oblici nesigurnog rada su onaj najmanje nestandardni, to jest rad po ugovoru na određeno, kao i rad na „crno”.

– Udeo nestandardnog rada u ukupnoj zaposlenosti već nam dosta govori o kvalitetu zaposlenosti u Srbiji. Iako se u poslednje tri godine može uočiti blagi pad, udeo nestandardnih radnika u ukupnoj zaposlenosti i dalje je izuzetno visok – dve petine svih zaposlenih rade na određeno, preko agencije, sezonski, po ugovoru o delu ili privremeno-povremenim poslovima, za sopstvene potrebe ili pomažući članovi domaćinstva. Štaviše, udeo nestandardnih među zaposlenim radnicima se udvostručio tokom poslednje decenije – napominje se u istraživanju.

Kad je reč o zaposlenim radnicima, istraživanje je predočilo da su žene u nešto većem procentu od muškaraca zaposlene na neodređeno (78,1 odsto naspram 76,5 procenata) i na određeno (19,7 odsto naspram 19,3 procenata), što je pre svega rezultat većeg učešća zaposlenosti žena u sektorima obrazovanja i zdravstva koji u najvećoj meri generišu najsigurniju zaposlenost.

I neformalni rad u Srbiji i dalje je veoma prisutan, pa tako gotovo petina svih zaposlenih radi na crno. Još jedna od brojčano najznačajnijih kategorija su radnici za sopstveni račun, odnosno samostalni delatnici bez zaposlenih, a ima ih oko pola miliona, pokazuje istraživanje ove platforme. Odgovornost za ovakvu situaciju najvećim delom snosi upravo država koja je izmenama i usvajanjem novih propisa poslednjih decenija značajno doprinela eroziji radničkih prava i radne sigurnosti. Napominje se da zakoni koji regulišu ovu oblast u većoj meri idu naruku poslodavcima, a ne radnicima, i na ovaj način legalizuju nesigurne oblike rada.

Nacionalna služba još bez akcionog plana zapošljavanja

<http://www.politika.rs/sr/clanak/474837/Nacionalna-sluzba-jos-bez-akcionog-plana-zaposljavanja>

Sredstva za programe i mere zapošljavanja biće, u najmanju ruku, onoliko kolika su bila i prethodnih godina, uveren je profesor Ljubodrag Savić. – Prošlogodišnji budžet za takve podsticaje iznosio je 3,7 milijardi dinara

Krajem svake godine država kaže koliko je novca izdvojeno za realizaciju Nacionalnog akcionog plana kojim se utvrđuju godišnji programi i mere Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ), a među njima su različite obuke za nezaposlene, prekvalifikacije, javni radovi, subvencije za samozapošljavanje...

Ovog puta je ta informacija nekako izostala, o njoj se i ne priča previše, ali u NSZ-u ipak tvrde da je izrada plana za 2021. u finalnoj fazi, kao i da se mere aktivne politike zapošljavanja finansiraju ne samo iz državnog budžeta, već i iz sredstava doprinosa za obavezno osiguranje za slučaj nezaposlenosti, pokrajinskog i budžeta jedinica lokalnih samouprava, iz donacija, kredita...

Ipak, ovih dana stigla je i vest od ministra finansija da će u okviru trećeg paketa, vrednog oko 250 milijardi dinara, podršku države dobiti i nezaposleni. Pomoć će biti namenjena, kako je precizirao, onima koji su izgubili posao tokom pandemije virusa korona. Zvaničnog predloga oko modela najavljene pomoći još nema, a stručnjaci su uvereni da u budžetu ima i novca za realizaciju Nacionalnog akcionog plana zapošljavanja.

Ljubodrag Savić, profesor sa Ekonomskog fakulteta u Beogradu, smatra da će sredstava za programe i mere zapošljavanja biti, u najmanju ruku, onoliko koliko ih je bilo i prethodnih godina u budžetu.

– Najmanje što nezaposleni mogu da očekuju je budžet na nivou prošle godine. Ovo sada su, pre bih rekao, tehnički, nego suštinski problemi. Ubeđen sam da će biti plana, samo je pitanje da li će se tu uključiti i pomoć koja je već data – ona u iznosu od 100 evra i ove najavljene u dva iznosa od po 30 evra, koje će biti prosleđene na račune svih građana koji se budu prijavili – naglašava prof. Savić.

Dodaje, da država svakako neće prekinuti obavezu finansiranja planova za zapošljavanje onih koji su na birou rada, kao i da tamo već postoji novac koji podmiruje potrebe trenutno nezaposlenih, pa se državi zato očito i ne žuri u izradi ovogodišnjeg plana zapošljavanja.

U toku prošle godine u mere aktivne politike zapošljavanja predviđene Sporazumom o učinku NSZ bila su uključena 56.834 nezaposlena, od kojih su 30.703 bile žene.

Na raspolaganju NSZ-a našlo se 3,7 milijardi dinara koje su planirane za podsticaje i uključivanje najvećeg broja poslodavaca koji su imali mogućnost da zapošljavaju u 2020. Za realizaciju mera profesionalne rehabilitacije i podsticanja zapošljavanja osoba sa invaliditetom iz budžetskog fonda obezbeđeno je 550 miliona dinara, a i lokalne samouprave su iz svojih budžeta finansirale neke akcione planove.

Osim toga, Nacionalnim akcionim planom za prošlu godinu predviđene su i obuke za tržište rada, ali uzimajući u obzir nastalu situaciju izazvanu pandemijom, aktivnosti u vezi sa objavljivanjem javnog poziva za izbor izvođača obuka za nezaposlene su obustavljene.

– U ovom trenutku ne postoje adekvatni uslovi za realizaciju takvih obuka po standardnim metodama. Zato bi i bilo neracionalno pokretanje postupka za njihovu organizaciju, bez mogućnosti jasne projekcije okolnosti u kojima bi se realizovane – navode u NSZ.

Privrednici Srbije imaju šest pitanja za Vladu i Krizni štab

<https://nova.rs/vesti/biznis/privrednici-srbije-imaju-sest-pitanja-za-vladu-i-krizni-stab/>

Udruženje Zaštitnik preduzetnika i privrednika Srbije uputilo je otvoreno pismo Vladi Srbije, Kriznom štabu i ministru zdravlja u vezi sa epidemiološkim merama koje su proteklih dana bile na snazi, ocenjujući ih kao "diskriminatorne i isključivo na štetu domaćih privrednika".

Članovi udruženja su u dopisu postavili niz pitanja za koje očekuju odgovore na sledećoj sednici Kriznog štaba. Prenosimo vam njihova pitanja i konstatacije:

“Zašto veletrgovinama (koje su uglavnom u vlasništvu stranog kapitala) dozvoljavate da, pod izgovorom prodaje prehrane, prodaju sve vrste roba čime domaćim privrednicima koji su onemogućeni da rade stvarate nelojalnu konkurenciju, a njima ekstra profit? U npr. Sloveniji i Francuskoj veletrgovine umeju da odvoje neprehrambeni deo i izuzmu ga od prodaje za vreme dok su drugi zatvoreni. Na ovaj način samo pokazujete da zakon nije jednak za sve.

Zašto zatvarate male radnje u kojima odavno nema gužvi, a dozvoljavate rad supermarketima u kojima se onda naprave ogromne gužve i koji to koriste da bi prodavali odeću, cveće, alat, itd. dok drugi ne smeju? Na taj način krizni štab gubi kredibilitet jer donosi apsurdne i nelogične mere.

Zašto je zabranjena šalterska prodaja ugostiteljskim objektima kad je veći red ispred supermarketa nego ispred tih šaltera? Zašto inspekcije dozvoljavaju šaltersku prodaju Mekdonaldu dok su drugi zatvoreni?

Zašto srazmerno merama ograničenja nisu umanjene nameti onima na koje se mere ograničenja odnose? Od čega frizerski salon da plati namete kad ne radi za vikend?

Zašto posle godinu dana ograničenja rada ugostiteljima i organizatorima događaja, koji su poslovanje uskladili prema svim zahtevima i koji su u više navrata nepravedno i neosnovano etiketirani kao “legla zaraze” ne vidimo pad broja zaraženih? Da nije leglo zaraze ipak negde druge – npr. u javnom prevozu, supermarketima, fabrikama, na sahranama javnih ličnosti i slično?

Zašto usred pandemije ukidate reprogramme, obračunavate zelenaške kamate i sprovodite represiju pomoću inspekcija koje su revnosne samo kad su u pitanju mali, domaći privrednici? Istovremeno javni birokratski sektor prima 100% zarade čak i kad ne rade. Na taj način pokazuje se nedostatak

solidarnosti sa onima koji godinama unazad kroz previsoke namete izdašno finansiraju neefikasan i neprofesionalan državni birokratski aparat.

Očekujemo da pravila važe isto za sve, da se sistem uredi na način da službe počnu da postupaju profesionalno i efikasno, a ne da budemo građani drugog reda u sopstvenoj zemlji”, navodi Udruženje Zaštitnik preduzetnika i privrednika Srbije.

Udruženje turističkih vodiča: Ponižavajuća suma od države

<https://nova.rs/vesti/biznis/udruzenje-turistickih-vodica-ponizavajuca-suma-od-drzave/>

Predsednica Udruženja turističkih vodiča u Srbiji Bojana Banković rekla je da je subvencija koju im je država dodelila zbog nemogućnosti rada tokom pandemije koronavirusa od 30.900 dinara dva puta manja od pomoći koju su dobile njihove kolege u Makedoniji.

“Kada se 30.900 dinara podeli na 12 meseci, mesečno smo dobili po 2.500 dinara”, rekla je Banković, povodom odluke Vlade Srbije da turističkim vodičima i pratiocima dodeli subvenciju od 30.900 dinara.

Dodala je da su pomoć od države dobili turistički vodiči u Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

Vlada Srbije je prvi put pomogla tu struku od kada je u martu prošle godine počela pandemija, iako je više puta najavljivano da će u okviru turističkog sektora i oni dobiti pomoć, koja je bila predviđena samo za stalno zaposlene radnike, za razliku od vodiča koji zbog prirode posla uglavnom rade na određeno vreme.

Uredba o utvrđivanju Programa rasporeda i korišćenja subvencija za podršku radu turističkim vodičima i pratiocima predviđa bespovratnu pomoć u visini od 30.900 dinara licenciranim turističkim vodičima i pratiocima, koji do sada nisu bili obuhvaćeni državnim paketima pomoći.

Članica Udruženja turističkih vodiča Milica Lenasi rekla je da je suma kojom je država podržala rad turističkih vodiča i pratilaca “ponižavajuća”. Ona je rekla da su pomoć u iznosu tri minimalne mesečne zarade i još dva puta sa po 60 odsto zagarantovane zarade prošle godine dobili vajari, slikari, pa čak i pevači, kao i oni koji ne žive u Srbiji.

“U Srbiji nema više od 600 turističkih vodiča sa licencom, a do tog broja smo došli prikupljanjem podataka preko turističkih agencija, jer od Ministarstva trgovine nismo mogli da dobijemo precizan podatak pošto su nam rekli da nas ima 400-500”, rekla je Lenasi.

Dodala je da su turistički vodiči po sili zakona morali da obnove licence, izdate krajem 1980-ih godina na neodređeno vreme i da verovatno nema više od 300 koji rade na ugovor, u zavisnosti od potreba turističkih agencija za određenim stranim jezikom, i kojima država treba da pomogne.

“I da nam je Vlada dala po 100.000 dinara koliko je dala prošle godine zaposlenima i umetnicima, to bi bio ‘smešan’ novac za uspešnu državu”, rekla je Lenasi.

Istakla je da “ako je ta prva pomoć način da vođiči postanu ‘vidljivi’ državi kako bi se spasla struka, da je i to, ipak pomak”.

FONET/DANAS

Protest muzičara, fotografa i ugostitelja ispred Skupštine Srbije, najavljuju štrajk glađu

<https://www.danas.rs/drustvo/protest-muzicara-fotografa-i-ugostitelja-ispred-skupstine-srbije-najavljuju-strajk-gladju/>

Više desetina muzičara, fotografa i ugostitelja iz cele Srbije okupilo se u nedelju ispred Skupštine Srbije i zahtevaju rešavanje njihovih osnovnih životnih pitanja, jer su tokom proteklih godinu dana ostali bez primanja i mogućnosti da privređuju.

Muzičari, ugostitelji i drugi privrednici pogođeni pandemijom korona virusa najavili su na protestu ispred Skupštine Srbije novo okupljanje za 26. mart.

Na skupu na kojem je bilo nešto više od 100 ljudi iz cele Srbije, muzičari su sa scene pozvali okupljene da podrže svoje sugrađane i da dođu na sledeći protest, prenosi Nova.rs.

Govornici sa današnjeg protesta poručili su da “ne pristaju na život bez muzike”, a od Vlade Srbije su tražili hitna rešenja za njihove egzistencijalne probleme.

Jedan od govornika je rekao da je Krizni štab “izvor zaraze”, jer ne brine o svojim građanima, nego “imitra spikere i prenosi brojke umrlih”.

Ako ne ispune naše zahteve u roku od 15 dana, stupam u štrajk glađu. Pozivam i druge da mi se pridruže, istakao je on.

Okupljeni građani drže transparente na kojima pišu imena gradova iz kojih su došli i ističu da nisu politička grupa i da im cilj nije da ruše vlast, ni da traže pomoć, već zahtevaju samo da im se omogući da rade.

Forum za bezbednost i demokratiju: Uoči godišnjice vanrednog stanja kritička ocena Kriznog štaba

<https://www.danas.rs/drustvo/forum-za-bezbednost-i-demokratiju-uoci-godisnjice-vanrednog-stanja-kriticka-ocena-kriznog-staba/>

Forum za bezbednost i demokratiju (FBD) saopštio je danas da, uoči godišnjice proglašenja vanrednog stanja u Srbiji zbog pandemije korona virusa i nove sednice Kriznog štaba, očekuje da javnost bude upoznata sa celovitim izveštajem i kritičkom ocenom njegovog dosadašnjeg rada.

Javna percepcija krize Kriznog štaba je takva da dovodi u pitanje opravdanost njegovog daljeg funkcionisanja u sadašnjem formatu i na sadašnji način i to bi trebalo odgovorno preispitati, navodi se u saopštenju.

Odgovornost za takvo stanje, smatra FBD, podjednako snose i medicinski i ekonomski deo Kriznog štaba.

Forum predlaže da se institucionalna borba protiv pandemije vrati u okvire predviđene Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, da rad nadležnih institucija bude potpuno transparentan, sa personalizovanom odgovornošću, kao i da se prestane sa arbitrarnim političkim štelovanjem mera od kojih zavisi javno zdravlje svih građana Srbije.

N1/DIREKTNO.RS

Pandemija smanjila prihode mamama, rad im otežan s nekoliko strana

<https://direktno.rs/vesti/drustvo-i-ekonomija/340566/mame-prihodi-rad-plate.html>

Pandemija koronavirusa smanjila je primanja za svaku petu mamu, kao i prihode za 35 odsto porodica, pokazalo je istraživanje koje je sproveo Centar za mame, anketirajući 737 mama koje žive u Srbiji.

Od mama koje su popunile anketu Centra za mame, njih 81 odsto je zaposleno stalno ili povremeno i taj radni status se nije promenio za skoro 70 odsto mama. Razloga za smanjenje porodičnih prihoda ima nekoliko, iako tačne podatke nisu obuhvatili svojim istraživanjem.

- Glavne dve stvari koje mogu da utiču na smanjenje prihoda je to ili da su mame izgubile posao ili da su im smanjene plate - objašnjava Jovana Ružičić iz Centra za mame.

Manje od polovine mama u Srbiji – 40,9 odsto anketiranih, koje rade od kuće, smatraju da su manje produktivne, nego na svom radnom mestu.

- Te mame nam često prijavljuju da im je bilo teško da balansiraju onlajn školu, brigu o deci, o nekim starijim članovima porodice. Mame koje su radile na svom radnom mestu rekle su nam da su u 80 odsto slučajeva poslodavci trudili ili poštovali odluke Kriznog štaba. Brojka koja zabrinjava je da se petina mama nije osećala bezbedno na svom radnom mestu, zbog epidemije - dodaje Ružičić.

Na osnovu dobijenih podataka Centar za mame zaključuje da je rad tokom pandemije mamama bio otežan sa nekoliko strana. Ova informacija, smatraju u Centru, je posebno značajna, imajući u vidu da je veliki broj anketiranih mama visokoobrazovan.

- Ne možemo da se ne zapitamo koje su brojke za mame koje nisu toliko obrazovane, koje rade neke manje plaćene poslove - kaže Ružičić.

Nedavno je organizacija „Mame su zakon“ objavila da je da nezaposlenih majki ima srazmerno među onima koje su rodile prvo, drugo, treće ili četvrto dete, kao i da da broj nezaposlenih porodilja raste i da ih je u 2019. bilo 2.099 više nego u 2018. godini.

BETA/NOVA.RS

Firma iz Paraćina daje zaposlenima do 6.000 ako se vakcinišu

<https://nova.rs/vesti/biznis/firma-iz-paracina-daje-zaposlenima-do-6-000-ako-se-vakcinisu/>

Privatna kompanija iz Paraćina odlučila je da zaposlenima isplati novčane podsticaje ukoliko se vakcinišu protiv virusa korona.

U odluci preduzeća "Ljuba-invest", objavljenoj na društvenim mrežama, navodi se da će zaposleni koji imaju do 40 godina, dobiti po 6.000 dinara ukoliko do 15. aprila prime vakcinu.

Osobe starije od 40 godina koje su zaposlene u toj firmi, biće nagradjene sa 4.000 dinara ukoliko se vakcinišu.

NOVA.RS/N1

Utisak nedelje: Svada Kavčića i direktorke Kleta, optužbe za klevetu i pretnje

<https://rs.n1info.com/vesti/utisak-nedelje-svadja-kavcica-i-direktorke-kleta-optuzbe-za-klevetu-i-pretnje/>

Direktorka izdavačke kuće Klett Gordana Knežević Orlić optužila je profesora Karnegi Melon Univerziteta i osnivača fondacije "Aleksandar Kavčić" da je utrošio mnogo vremena da izdavačku kuću Klett "ocrni u medijima" i optužila ga da krši prava autora udžbenika. Kavčić je negirao optužbe,

ukazujući na to da je “Klett” došao na srpsko tržište nakon što je direktor te firme Filip Hausman poslao pismo Vladi Srbije u kojem zahteva određene izmene Zakona o udžbenicima.

Gostujući u “Utisku nedelje” profesor Kavčić je rekao da na sajtu besplatnabiblioteka.com nema udžbenika iz istorije, geografije i srpskog jezika, jer je Zavod za udžbenike tražio od Fondacije Kavčić da ta tri udžbenika povuku.

“Zavod je povukao udžbenike za ova tri predmeta nakon izjave predsednika Vučića da će država štampati udžbenike iz istorije, geografije i srpskog”, rekao je profesor.

Knežević Orlić je optužila profesora Kavčića da po tom pitanju “nije potpuno iskren”.

“Vi niste imali ni istoriju, ni geografiju na sajtu, tako da ne možete da kažete da su oni povukli nešto što uopšte niste imali. Povukli ste samo čitanku, zato što, osim autorskih prava onih koji kreiraju čitanku, koji su metodičari, postoje ostala prava. U čitanci za 4. razred mi imamo 91 delo različitih autora i za sve te autore mora da se plati”, rekla je ona.

Dodala je da ta prava moraju da se regulišu sa autorima, naslednicima, zastupnicima prava.

“Ja znam da ste vi imali sastanak sa njima i veoma ste se iznenadili koliko to košta”, izjavila je.

Dodala je da je Kavčić “utrošio jako mnogo vremena da Klett ocrni u medijima”.

“Jako ste loše pričali i ja vam to jako zameram. To ne dolikuje nekome sa titulom koju vi imate”, rekla je i navela da je do uspeha izdavačku kuću Klett dovelo 17 godina mukotrpnog rada, da u njoj u Srbiji trenutno radi više od 128 ljudi, kao i da je angažovano više od hiljadu autora.

“To je ono što štitim. Štitim da me niko ne naziva profiterom i ne govori crno o meni. Vi ste dobili 750 miliona dolara u Americi za svoje autorsko pravo, a hoćete da spočitavate ovde. Pa nismo mi Afrika gospodine Kavčiću, možda ste davno otišli, pa ne znate do koje mere su se ovde neke stvari desile i uzakonile”, rekla je vidno uznemirena.

Kavčić je podsetio da je firma Klett osnovana 1897. godine, i da se zove po Ernestu Kletu.

“To nije srpska firma i to nije firma 17 godina stara. To je nemačka multinacionalna kompanija. Ona je ovde ušla na nazovi slobodno tržište. Filip Hausman, vaš šef gospođo, u Štutgartu je na ovo tržište ušao tako što je tada predsedniku Vlade Srbije poslao jedno ljutito pismo u trenutku kada je trebalo promeniti Zakon o udžbenicima”, kaže.

Dodaje da to ne bi mogao da uradi nigde u svetu, a da je to u Srbiji uspeo.

“Sramota je za Nemačku da ovako maloj zemlji nameće uslove, ali naše je iskonsko pravo na besplatno obrazovanje. Mi u Srbiji imamo tržište udžbenika u kom marketing ide ka nastavniku, a kupac je roditelj. Tu nešto nije u redu”, objasnio je.

Knežević Orlić se na to obratila Kavčiću sa rečima “Kako vas nije sramota” i za izrečeno zapretila još jednom, petom tužbom.

Na podsećanje Bečkovićeve da je pismu, koje je Haufman tada uputio premijeru, zaista bilo uslovljavanja da će, ukoliko se ne usvoji Zakon, povući sve investicije iz Srbije, odgovorila je da je “to normalno”.

FONET/N1

Cene u februaru: Poskupelo piće, pojeftinila odeća

<https://rs.n1info.com/biznis/cene-u-februaru-poskupelo-pice-pojeftinila-odeca/>

Potrošačke cene u februaru 2021. godine, u poređenju sa istim mesecom prethodne godine povećane su za 1,2 odsto. U odnosu na prethodni mesec veće su za 0,6 odsto, dok su u poređenju sa decembrom 2020. godine povećane u proseku za 1,1 odsto, saopštio je danas Republički zavod za statistiku.

Kada se poredi sa cenama u januaru ove godine, u februaru su najviše poskupeli alkoholna pića i duvan, i to za 2,2 odsto, dok su komunalije i prevoz poskupeli za 1,4 odsto, a blagi rast cena zabeležen je i kod hrane i bezalkoholnih pića (0,4 odsto), kod zdravstvenih usluga (0,3 odsto) i usluga hotela i restorana (0,1 odsto).

Pojeftinili su odeća i obuća, i to za 1,1 odsto, kao i nameštaj, kao i usluge komunikacije, rekreacije i održavanja, za po 0,1 odsto.